

Kitekint? - Vissza az erkölcshöz

2010 január 09. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Fukuyama 1992-ben megjelent és óriási vihart kiváltott könyvében (A történelem vége és az utolsó ember) lezárta az emberi történelmet.

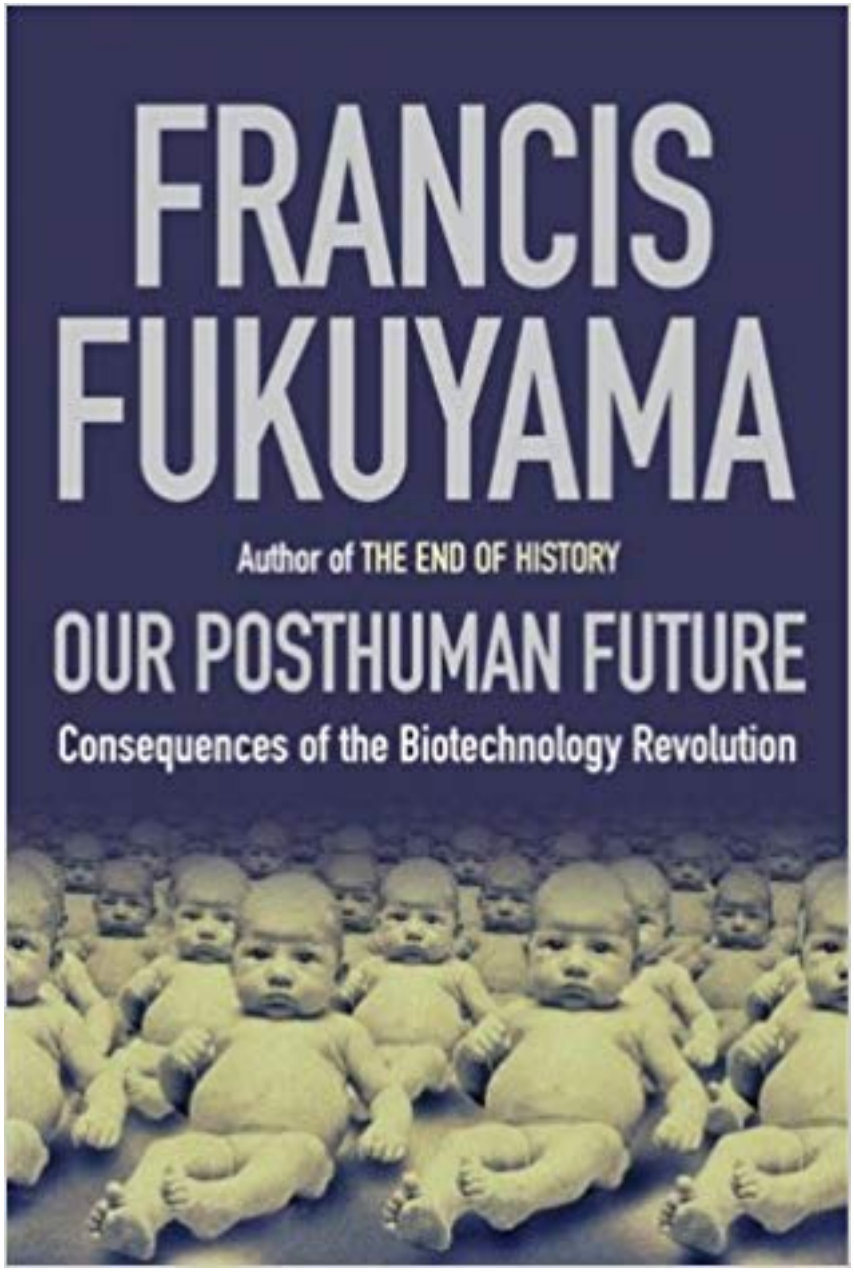
Azt állította, hogy az emberiség fejl?désének végs? célja a görögökt?l a francia forradalomig és tovább mindig egy olyan társadalom volt, amely minden ember számára megadja az egyéni szabadságot és a jogi egyenl?séget. A modern demokráciában elértük ezt, a huszadik század végére általánossá vált a liberális demokrácia, tehát "véget

ért az emberi történelem"; mi vagyunk az utolsó futók, akik célba értek. Most, tíz évvel az "utolsó ember" után Fukuyama bevallja, hogy jön még valami nagy fordulat az emberiség történelmében.

Ma Amerikában mintegy 30 millió ember szenved depresszióban, ennek kezelésére egy hatásos gyógyszert (Prozac) szednek, ami képes személyiségük részleges megváltoztatására. Ez a boldogságpirula megváltoztatja a lelkiállapotot, a szorongás és levertség helyére örömet és önbecsülést állít. Platón egyik könyvében (Állam) Szókratészt megidézve az emberi lélek három részér?l ír. A vágyak és az értelem mellett van egy harmadik, a thymosz, amely a mások általi elismerést, a megbecsülést és az önbecsülést foglalja magában.

Valóban vágyunk mások megbecsülésére, és ez forrása önbecsülésünknek; lelki egyensúlyunk könnyen felborul ennek hiányában. Hegel egyenesen azt állítja, hogy a történelemben az elismerés utáni vágy a végs? oka minden eseménynek és fordulatnak: a királyok vagy polgárok minden tettét - a személyiség mélységes kútjának mélyén - a minél nagyobb elismerés kivívása, s?t kier?szakolása mozgatja. De mi lett volna, ha a királyok, diktátorok és hadvezérek a Prozac révén szereznek önbecsülést, azaz boldogságot?

Talán elmaradt volna a nagy vessz?futás, amit emberi történelemnek hívunk. Egy másik szer lecsillapítja a túlságosan agresszív és hiperaktív egyéniségeket. Társadalmi együttm?ködésre képes embereket varázsol aszociálisnak tartott vadócokból. Mi lesz, ha az emberi személyiség további elemeit is megváltoztathatóvá teszik új és új pirulák?

Egy másik jelenség is alaposan átrendezheti az embert s történelmét: az emberi élet meghosszabbodása. A XVIII. század elején Európában még minden második gyermek meghalt 15 éves kora el?tt. Az utóbbi száz évben majdnem megduplázódott a várható életkor, az USA-ban ez már a férfiak esetében 74 év, a n?knél 80 év. 1900-ban 48 év volt a férfiak és 45 év volt a n?k várható életkora Amerikában: a n?k száz év alatt többet nyertek, mint a férfiak.

1850-ben a medián életkor (amely alatt és felett azonos számban élnek emberek) 19 év volt, ez ma 35 év, a társadalmak tehát egyre id?sebbek lesznek. 2050-re azonban, genetikai áttörések nélkül is, már olyan társadalmakban élünk a fejlett világban, ahol az emberek fele lesz 65 év felett és fele alatta: a mai értelemben vett nyugdíjasok aránya a mostani 15-30 százalékról 50 százalékra n?. Ezt a bevándorlások módosíthatják, ami azonban a bevándorló fiatalok és a befogadó id?sek közötti feszültségekhez vezet.

A legjelent?sebb változásokat a genetikai kód megfejtése ígéri. 2000 júniusában (jelképes, hogy az els? kettes évben) megszületett a genetikai kód els? nyers megfejtése, és távlatilag lehet?vé vált az ember genetikai állományának a megváltoztatása. Ezzel nem csupán az öröklött betegségek kisz?rése válik lehetségessé, hanem új emberi tulajdonságok létrehozása is, a régiek kitörlésével együtt. A genetika egyre közelebb jut az emberi tulajdonságok génekhez, géncsoportokhoz kötéséhez, és a géntechnológia várható forradalma utat nyit tulajdonságaink módosítása el?tt. A tudósok ma úgy látják, hogy személyiségünk és viselkedésünk 40-50 százalékban gének által meghatározott, a többit a társadalmi környezet alakítja.

Milyen ember lesz azonban az, akinek alapvet? tulajdonságait génsebészet révén módosítják? Csak a gazdagok tehetik-e ezt meg, vagy mindenki? Új osztályok és új osztályharc alakul-e ki azok között, akik képesek voltak a genetikai cserékre és akiknek erre pénzük, befolyásuk nem volt?

Ez már egy másik ember és egy másik történelem. Fukuyama itt érkezik el oda, ahol tíz éve félbehagyta: az emberi történelem folytatódik, csak nem mindegy, hogyan. Az erkölcs válik a legfontosabb történelmi tényez?vé, mert meg kell védeni a közös emberi értékeket és tulajdonságokat. Ha az emberi történelem célja a szabadság és az egyenl?ség volt, amit a modern tömegdemokráciákban értünk el, akkor ezek egy közös emberi lényegre épülnek, arra, ami megkülönböztet minket az állatoktól és a növényekt?l.

Ha ezt bárki a jöv?ben megváltoztatja, akkor az emberi egyenl?ség alapját számolja fel, amire a demokrácia és szabadság épült. Ezzel újraindulhat egy történelem el?tti sötét kor. Erkölcsi alapon álló védelemre van szükség, amit csak az állam nyújthat, mégpedig el?ször a nemzetállamok, majd ezek összefogásával új nemzetközi szervezetek.

Aki tehát ma az alapvet? emberi értékek, az erkölcsi szempontok és a nemzetállam meggyengítése mellett érvel vagy tesz, az kockáztatja az embert és történelmét, utat nyitva egy ember utáni és történelem el?tti sötét kornak. Így lesz újból modern és létfontosságú az erkölcs és a nemzetállam, amiben mi mindig is hittünk, míg túlzóan liberális barátaink a hasznossággal és a piaccal szeretnék e kett?t helyettesíteni. Fordult a kocka: az a hasznos, ami erkölcsös, és segítségünkre siet a nemzet és állama ott, ahol a piac kifogy a szuszból.

(Francis Fukuyama: Our Posthuman Future, Consequences of the Biotechnology Revolution, Profile Books Ltd., www.profilebooks.co.uk, 2002)

Matolcsy György - Heti Válasz

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló